

Iz katere banovine je potreben izvoz vina?

Krizo v vinogradništvu Jugoslavije bi bilo mogoče odstraniti najenostavnejše z dvigom izvoza. Za poživljenje izvoza je razpisala naša vlada posebne izvozne premije, osnovala je poseben oddelek za zunanjo trgovino itd.

Seveda se bodo čutili mnogi poklicani in nepoklicani vinogradniki, vinski trgovci ter vinarske zadruge glede prejema podpore zapostavljene in potisnjene v ozadje. Baš radi tega sem sestavil statistiko, da si lahko ustvari

iz nje vsak pravilno misleč človek pravo sodbo. Statistika temelji na uradnem izkazu iz leta 1925 glede prebivalcev in vinogradništva v Jugoslaviji.

Banovina	Prebivalcev		Površina vinogradov		Produkcija vina hl			Lit. vina na osebo	Odvišek
	skupno	%	skupno ha	%	skupno	%	na ha		
1 Dravska	1,177861 (5)	9.43	24401 (4)	13.71 (3)	616275	15.05	24.5 (5)	52.40	+ (2)
2 Savska	2,219379 (1)	17.75	29298 (3)	16.74 (1)	808719	19.71	25.3 (3)	36.45	—
3 Vrbaška	649463	5.20	101	0.06	8519	0.09	32.5 (1)	0.54	—
4 Primorska	1,068315	8.55	31954 (2)	17.95 (4)	593940	14.50	12.7	55.60	+ (1)
5 Drinska	2,021914 (2)	16.17	10879	6.12	294217	7.19	21.2	14.55	—
6 Zetska	499012	3.99	8879	4.99	242187	5.92	24.0	48.50	+ (3)
7 Donavska	1,494929 (4)	11.97	35994 (1)	20.20 (2)	677191	16.52	18.5	45.30	+ (4)
8 Moravska	1,055984	8.45	20765 (5)	11.58 (5)	500841	12.22	25.0 (4)	47.39	+ (5)
9 Vardarska	1,530789 (3)	12.24	9091	5.11	160070	3.91	19.0	10.46	—
10 Beograd	780989	6.25	6611	3.71	200453	4.89	30.0 (2)	25.60	—
Skupno...	12,498585	100.00	177966	100.00	4,097412	100.00	24 povpr.	33.67	

1. Kar se tiče števila prebivalcev v Jugoslaviji je po odstotkih na prvem mestu Savska banovina, na drugem Drinska, na tretjem Vardarska, na četrtem Primorska in na petem Moravska banovina.

2. Z ozirom na z vinogradi obdelano površino in na množino hektarjev prednjači Donavska banovina, na drugo mesto pride Primorska, na tretje Savska, na četrto Dravska in na peto Moravska banovina.

3. Kar se pa tiče količine pridelane vina, zavzema prvo mesto Savska banovina, tej sledi Donavska, za to pride Dravska, Primorska in Moravska banovina.

4. Kar se tiče producirane količine pri hektarju od trte zasajene ploskve, je na prvem mestu Vrbaška banovina, za to Beograjska, Savska, Moravska in Dravska banovina.

5. Najvažnejša točka glede nujnosti izvoza je razvidna iz zadnje kolone,

koliko litrov pridelanega vina odpade iz dotične banovine na eno osebo. Z ozirom na to točko prednjači Primorska banovina, potem sledijo: Dravska, Zetska, Donavska ter Moravska banovina.

Kot zaključek iz zgorajne statistike sledi nujna potreba podpore po tem-le ključu: **Primorska in Dravska banovina**. Treba bo tudi tema dvema banovinama nakloniti vse izvozne prednosti.

Glede izvoza vin iz Dravske banovine je naravna potreba, odkar ljudje pomnijo, milo ognjevit, na kislini revna vina jemati iz Banata in Srema in z njimi zrezati povprečno kisa in bolj trda štajerska vina.

S katerimi sortami in kako se naj to zgodi, je bila vedno skrivnost posameznih vinskih klet. Na podlagi kemičnih razkrojitev (analiz) naravnih vin lahko tudi objavimo ogrodje rezanja in razmerje za rezanje določenih

količin. Notrajne sorodstvene stopnje zamore določiti le preizkušeni kletar sam in ne kak kemik ali matematik.

In ravno taka vina rabimo za izvoz, kajti le lastnosti teh povspešujejo človeško zdravje. — Pa uživanje in presojo takih vin je sedajni človeški rod skoro popolnoma zavrgel in jih nadomestil s pobiljšanimi umetnimi vini, ki so panč iz spirituoze.

Franjo Rudl.

NAŠA DRUŠTVA

Vsem društvom! Te dni razpošiljam vsem društvom zelo važen material za posebne prireditve, ki se naj vršijo vsaj v vseh večjih krajih za več društev skupaj, ako že ne v vsakem kraju. Opozorjamo posebno fante in dekleta na ta material, naj takoj v domačem

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvo-tiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroska c. 5

deževalke in čarovnice Prihte na Ptujskem polju?»

Nagovorjena povese oči in neka plahost se ji trenutno pokaže na obrazu. Čez nekaj časa spregovori z rahlim nasmehom:

»Tako me imenujejo ljudje. Jaz pa nisem zdravnica, ne vedeževalka, še manj pa čarovnica. Naj me Bog obvaruje pred takim počenjanjem!»

»In vendar,« poseže vmes gospa, »je zdravilo, napravljeno iz zelišč v tem kraju, rešilo grofa Tatenbaha gotove smrti, katero so mu zdravniki že napovedali.«

Ženska je gledala mrko pred se ter reče:

»Ni prav, da je grof povedal, česar bi ne smel. V bodoče Prihta ne bo nobenemu več skuhal takega zdravila, namreč se bo še bolj zaprla pred nevhvaležnimi ljudmi.«

»Ne delajte tega,« reče gospa, »kdor zna viliti tako tekočino v žile bolnega človeka, da ozdravi, ta ne sme zapreti svoje hiše onim, ki trpijo in prosijo.«

»Rekla sem vam že,« reče vedeževalka nevoljno, »da ne kuham nobene čarovniške pijače. Kar sem dala grofu Tatenbahu, je navadno zelišče, ki ga najdete tudi pri vas.«

»Pomirite se, dobra žena,« reče gospa, »ne

bojte se me. Nisem prišla kot vohunka krvne sodnije v Gradcu ali Celju, da bi vas obtožili čarovništva ali drugih prepovedanih stvari.«

Vedeževalka pogleda gospo z dolgim in ostrim pogledom, nato pa reče z mirnim glasm, iz katerega je odmevalo zaupanje:

»Od vas, plemenita gospa, se nima prebivalca te kože ničesar bati. Ana Katarina Zrinjska je preveč ponosna in vzvišena, da bi bila ovaditeljica uboge kočarice, katero so razvpili kot vedeževalko in čarovnico, ker ne poznajo njenih čisto naravnih sredstev. Sicer pa je,« pripomni Prihta s posebnim naglasom, »tudi soproga prezvzvišenega hrvatskega bana stopila v to ubogo kočjo, da dobi nasvet od mirne kočarice.«

»Vi me že poznate,« vpraša gospa presenečena.

»Poznam vas, grofica Zrinjska, in tudi vem, zakaj ste prišli v mojo kočjo.«

Na obrazu grofice Zrinjske — kajti ona je bila, ki je prišla s konjušnikom Rudolfijem — se je bralo veliko začudenje; stopila je korak nazaj in je pozorno opazovala priprosto postavo vedeževalke, ki ni imela ničesar nenavadnega na sebi.

društvu sežejo po njem in naj takoj začnejo s pripravi. Slovenski narod zahteva od nas te prireditve! Nič odlašanja in nič oklevanja! Naše prireditve bodo odgovor, katerega Korošci ne morejo dati! Prosimo torej, da se v smislu okrožnice vse izvrši!

Krščanska ženska zveza ima v nedeljo, dne 13. julija ob 8. uri zjutraj v stolni in mestni župni cerkvi svojo cerkveno pobožnost s skupnim svetim obhajilom v spomin na zlato sveto mašo knezoškofa dr. Andreja Karlina. — Vljudno vabimo vse članice in podporne članke, da se udeležijo te cerkvene pobožnosti, kakor tudi popoldne svetega blagoslova z darovanjem v prav obilnem številu. Odbor.

Kamnica. Naše izobraževalno društvo je na Petrovo priredilo prav lepo uspelo proslavo v čast presv. Srca. Na sporedu je bil govor o pomenu verske vzgoje, nato žaloigra »Junakinja presv. Srca«, vmes pa je pel cerkveni pevski zbor. Domačini so se udeležili prireditve v tolikem številu, da so do zadnjega kota napolnili dvorano. Vsem gledalcem, zlasti staršem, je šla globoko do srca velika požrtvovalnost male prvoobhajanke Alenčice, ki daruje za očeta svoje mlado življenje. Zadnjo nedeljo, dne 6. julija popoldne nas je obiskala mariborska stolna Marijina družba pod vodstvom g. voditelja Kokošineka. Po cerkveni pobožnosti se je v čast gostom ponovila igra »Junakinja presv. Srca«.

Dijaška prireditev pri Sv. Janžu na Dravskem polju. Izobraževalno društvo pri Sv. Janžu na Dravskem polju priredi v nedeljo, dne 13. julija ob treh popoldne v domači dvorani dijaško prireditev. Na sporedu so tri igre, dijaško petje in dijaški orkester. Dijaki pevcu naj pridejo že v soboto. Prinesite s seboj instrumente. Vse dijake, ki pridejo, pa prosimo, da nam javijo svoje število vsaj do petka na naslov: Ljubeč Caputa, Sv. Marjeta na Dravskem polju, pošta Rače.

Gornja Radgona. Posojilniški prostori so takoj po večernicah oživali. Narod se je zbral, da tekmuje za krasne dobitke tombole katoliškega prosvetnega društva. Ko so že bili dvignjeni vsi manjši dobitki, se je pripeljal vlakom iz Radenec zastopnik neke mariborske tvrdke, g. Gustav Bratec, si hitro kupil nekaj kart in se pridružil množici. Imel je zares posebno srečo, ker so bile po vrsti klicane njegove številke, in ta sreča ga je tudi spremljala, ko je bil potegnjen žreb za prvi dobiček 1500 Din. Društvu je daroval 100 Din. Nekateri so malo skimovali, kako je to, da gre glavni dobiček vedno iz župnije. Pravzaprav pa je to dokaz, kako veliko zanimaja vlada med ljudstvom za naše prosvetno društvo, ker ni bila zastopana samo domača župnija, temveč ves gornji del okrajnega glavarstva. Prireditveni odbor je svojo nalogo rešil pravično in nepristransko. Dobitek si je vsak sam izžrebal, kar je bilo večkrat silno zabavno, na primer, ko je neko dekle potegnilo namesto kave fajfo za tobak in nekdo drugi, ki so se mu že silne cedile po steklenicah vina, pa je potegnil lesene grablje. — Naravnost izborna pa je bila postrežba, če namreč omenim spretnost in uljudnost naših mladenk, ki so vedele, da ostanejo vsem gostom v nepozabnem spominu zlasti zato, ker so jim prinašale tako izborno vinsko kapljico (iz kleti g. Franca Hujsjaka, Ptujška cesta), kakor je že dolgo nismo arkali v našem trgu. Povsem razumljivo je torej bilo, da se je po končani tomboli razvil prav prijeten družabni večer, katerega so se udeležili večinoma vsi oddelčni zastopniki trga. Naša domača godba je s svojim ubranim nastopom odlično pripomogla k temu, da je prireditev dobro uspela. Vsem udeležencem in sotrudnikom izreka odbor srčno zahvalo!

Velika Nedelja. Dramatični odsek bralnega društva »Mira« pri Veliki Nedelji uprizori v nedeljo, dne 13. julija tega leta po večernicah v svoji društveni dvorani zelo zanimivo ljud-

sko igro s petjem v treh dejanjih »Pri kapelici«. Tu bo prišel vsak na svoj račun. Ljubitelji smeja se bodo lahko smejali nagajivemu pastirčku Jurčku in njegovi Agati, resni pa bodo spoznali resničnost pregovora: »Božji mlini meljejo počasi, a gotovo«. Krivica nekaj časa navidezno zmaguje, a končno vendar zmaga pravica in poštenje. Torej na veselo svidenje!

Veržej. Dekliška zveza proslavi v nedeljo, dne 13. julija desetletnico svojega obstoja. — Predpoldne bo sveta maša s pridigo, popoldne pa proslava v Marijanišču. Kot slavnostni govornik bo nastopil g. župnik Gomilšek, ki je pred 9 leti ustanovil našo Dekliško zvezo. Naša neumorno delavna gđ. Štupca iz Maribora nam bo predavala na podlagi lepih skriptičnih slik o Lurdu in lurski pastarici. Naša dekleta pa bodo nastopila z deklamacijami in kratkimi prizori. Sestre, pridite k nam in se z nami veselite! Čim več nas bo, tem bolj veselo bo!

Št. Janž pri Velsaju. Vsa vesela in praznična je bila nedelja presvete Trojice — praznik mladine. Zjutraj je pristopilo k prvemu svetemu obhajilu 22 otrok, ki so se veselili svoje prve velike sreče. Pogoščeni in obdarjeni so jo nesli iskrih oči in radostnih src v svoje domove. Zeleni smo jim, da bi ta sreča ostala tudi večna. Popoldne pa je veselje in praznično razpoloženje doseglo svoj višek, ko je bilo devet deklet sprejetih v Marijino družbo in 36 šolarjev v nanovo ustanovljeni Marijin vrtec. Po prelepih in ganljivih besedah č. g. msgr. in dekanijskega voditelja Ivana Rotner iz Škal so se izvršili sprejemni obredi gladko in v veliko spodbudo mnogošte-

vilnim navzočim. Da je bila vsa cerkev ob tej priliki spremenjena v pravi cvetličnjak, je pri gorečnosti naših deklet za lepoto hiše božje sarmobsebi razumljivo. Po odpetih litanih, ki jih je res pela vsa cerkev, se je vršila v društveni dvorani kratka akademija. Vrstile so se pesmi Marijinega vrtca z deklamacijami in dvema govoroma. Pozdravni govor je imela prednica Marijine družbe, ki se je zahvalila vsem Marijinim otrokom za pogumno izpoved ljubezni in zvestobe Mariji, zahvalila starše, ki so z veseljem dovolili svojim otrokom, pomnožiti naše vrste, predvsem pa č. g. dekanijskega voditelja za trud in naklonjenost, ki ga je kljub bolehnosti žrtvoval našemu. Nato je nastopil naš dijak-kongreganist J. Rednak, ki je v izbranih in navdušajočih besedah zapel visoko pesem tako pomembnim in potrebnim Marijinim družbam. Končno so udeleženke še uprizorile ljubki prizorček: Marijina hči pred nebeskimi vrati. Dvorana je bila popolnoma zasedena. Marija, blagoslovilaj naš mladi rod in od njega započeto delo. — Lepa (kresna) nedelja, dne 22. junija je bila letos enkrat res pošteno vesela. Že dolga vrsta mož v procesiji in mogočno streljanje naših fantov nas je močno razveselilo. Popoldne po večernicah pa je izzvala v nas mnogo smeja krasno podana igra »Namišljena nevesta«, ki jo je uprizorilo na našem odru prosvetno društvo »Gospodar« v Petrovčah. Igralci in tamburaši, ki so igrali v odmorih, so pokazali, kako se mora lepo igrati, domačini pa, kako znajo biti plemenito gostoljubni. Dvorana je bila natrpana polna. Dosežen je bil vsestranski, popolni uspeh. Hvala vam, Petrovčani! Če bomo tudi mi kaj zmogli, vam obisk vrnemo.

Novi sodi za vino, sadjevec kakor gnojnične sode, izdeluje zelo po ceni Jožef Zvonar, sodarstvo, Stari trg, Slovenjgradec. 843

Učenca sprejme Fridrih Dvoršak, krojač, Maribor, Koroška cesta 49. 845

Kovaški pomočnik se sprejme takoj pri M. Bregant, Orehova vas 37, Slivnica pri Mariboru. 846

Mlinarskega pomočnika, pridnega in poštenega sprejmem. Nastop 15. julija 1930. Plača po dogovoru. Valjčni mlin, Radeče pri Zidanem mostu. 844

Stari gospod z nekaj premoženjem se sprejme na celo oskrbo. Naslov v upravi lista. 842

Poziv!

V vsakem mestu uredimo podružnice. Vseled tega iščemo sposobno osebo kot

poslovodjo (-odkinjo)

Mesečni dohodek 150—200 dolarjev. Ponudbe s oznako »Novelty 133 A« na oglasni zavod Interreklam d. d., Zagreb, Marovska ulica 23. 841

DOPISI

Št. Peter pri Mariboru. Od vseh strani se nam je obljubovalo, da se bo letos pričelo z nadaljevanjem prepotrebne okrajne ceste Nehova—Ložane. Pa imamo že mesec julij, pa o kakšnem pričetku ni ničesar opaziti. Dopršitev okrajne ceste Št. Peter—Ložane je za nas velikega pomena, zato tudi želimo, da se naša stara želja enkrat uresniči. Pogreba mariborskega stolnega župnika g. Fr. Moravca so se udeležili tudi Šentpeterčani. Saj smo

ljubeznivega gospoda tudi mi radi imeli. — Suša se že običajno pozna po poljih in travnikih. Pa tudi vinske gorice in sadonosniki rabijo dežja. — Zunanost podružnice Matere božje na Gorci bi bila potrebna popravila. Zato pa naj domačini, kakor tudi tuji — častilci Marijini, ko pridejo na prijazno Gorco, položijo v to svrhu svoj dar Mariji na oltar.

Razvanje pri Mariboru. Občinski odbor je v svoji zadnji seji sklenil, da prispeva primeren znesek za tovarni kolodvor v Hočah. — Občinsko cesto, ki veže Razvanje z državno cesto, smo letos temeljito popravili. — Tombola, ki jo je priredilo tukajšnje prostovoljno gasilno društvo, je dobro izpadla. Za namene društva je ostalo precejšnje število tisočakov. Prijateljem gasilnega društva prav lepa hvala, vrlim gasilcem pa naj bo tudi znanprej ljub izrek: Bogu v čast, bližnjemu v pomoč.

Trbonje. Pri nas je pogorelo gospodarsko poslopje Tomaža Gačnik pri Sv. Danijelu v župniji Trbonje. Hiša in škedenj sta zgorela do tal. Rešili so samo živino in nekaj sodov jabolčnika. Stara mati, 76 let stara ženica, je hotela na podstrešje, ko je hiša že gorela, da bi rešila obleko, pa se je pri tem tako opekla, da je drugi dan umrla na posledicah opekline. Dobri sosede so prihiteli na pomoč, a ognja niso mogli pogasiti, ker ni nikjer v bližini vode in je tudi teren skoro nedostopen. Vsa družina je usmiljenja vredna, posebno še, ker je posestnik zelo nizko zavarovan.

Slivnica pri Mariboru. V nedeljo, dne 6. julija tega leta se je po soparnem vremenu prejšnjih dni ob pol 11. uri predpoldne nenadoma pojavila huda nevihta. Začelo je takorekoč iz jasnega neba treskati in grmeti. Nato se je vllila silna ploha, ki pa je trajala le četr ure. Med ploho je udarila strela v gospodarsko poslopje g. Jožefa Bandur. Vseled silne vročine so bila mahoma vsa poslopja g. Bandurja v ognju, in je zgorelo razven živine in svinj vse: krma in deloma že letošnja žetev in vsa poslopja. Ogenj se je razširil hitro na zraven stoječe gospodarsko poslopje g. Stefana Falež, bivšega narodnega poslanca. Na lica mesta so takoj prihiteli požarne brambe